



Kampania Bezpieczne Dzieciństwo

Kampania informacyjna dla rodziców i opiekunów małych dzieci

MAŁE DZIECI SĄ SZCZEGÓLNIENIE NARAŻONE NA KRZYWDZENIE

Krzywdzenie i zaniedbywanie jest jedną z najczęstszych przyczyn śmierci i niepełnosprawności dzieci do lat trzech, a największe ryzyko krzywdzenia występuje w grupie dzieci, które nie ukończyły pierwszego roku życia.

Płacz niemowlęcia, nieumiejętność odczytywania jego potrzeb, zaburzony dotychczasowy rytm życia, brak snu sprawiają, że rodzice i opiekunowie małych dzieci często czują się źle w swojej roli, są rozdrażnieni, czasem nie potrafią kontrolować emocji – gniewu, frustracji, złości, agresji.

Na większe ryzyko krzywdzenia narażone są dzieci urodzone z ciężą przebiegającym nieprawidłowo, a także te, których mamy oceniają poród jako niezwykle trudny. Pojawia się wtedy ryzyko nieprawidłowego kształtowania się więzi między matką a niemowlęciem.

Kolejną grupą narażoną na niewłaściwe traktowanie są dzieci niechciane i nieakceptowane. Cięża nieplanowana, z nieodpowiednim partnerem jest przyczyną trudnych przeżyć matki. Może zdarzyć się, że odrzuci ona nowonarodzone dziecko i nie będzie miała siły nawiązać z nim więzi.

Na krzywdzenia narażone są również dzieci, które szczególnie często długo i głośno płaczą i bardzo trudno je ukoić.

Częściej krzywdzą rodzice bardzo młodzi i niedoświadczeni, bywa, że w ich przypadku cięża była nieoczekiwana i nieakceptowana, brakuje im często wsparcia ze strony najbliższych.

Samotne rodzicielstwo także należy do czynników zagrażających. Jeżeli dorosły pozostaje sam, porzucony przez partnera, a pod jego opieką znajduje się małe dziecko, może czuć się przerażony taką sytuacją. Brak poczucia bezpieczeństwa, wsparcia, zrozumienia, codziennej bliskości, a także obciążenie ponad miarę obowiązkami i odpowiedzialnością powoduje, że taki rodzic może przenosić trudne emocje i zachowania na dziecko, które nie ma możliwości obrony ani nawet poskarżenia się komuś na swoją sytuację.

Sytuacją niekorzystną dla dziecka jest także nadużywanie substancji psychoaktywnych przez rodzica (alkohol, narkotyki, uzależnienie od leków). Dzieci tych rodziców są częściej narażone na przemoc.

CZYM JEST KRZYWDZENIE

Krzywdzeniem fizycznym dziecka jest „jakikolwiek działanie podjęte w celu ukarania dziecka, które, gdyby było skierowane przeciwko dorosłemu, stanowiłoby bezprawną napaść”. Istnieją także inne formy krzywdzenia: emocjonalne, seksualne i zaniedbanie.

Można wyszczególnić krzywdzenie zamierzone i niezamierzone. W pierwszym przypadku mamy do czynienia z celowym działaniem dorosłego, który jest świadomy tego, iż jego poczynania przyniosą dziecku krzywdę i nie są właściwą formą zachowania. W drugim przypadku rodzic nie wie, nie zdaje sobie sprawy z tego, że krzywdzi dziecko, nie rozumie jego potrzeb lub nie potrafi na nie odpowiedzieć.

KRZYWDZENIE EMOCJONALNE

Przemoc emocjonalna/ psychiczna bywa trudna do rozpoznania. Bywa, że osobom z zewnątrz trudno jest rozpoznać sytuację krzywdzenia psychicznego, bo proceder ten odbywa się w zaciszu domowym. Jego przyczyną jest często zerwana lub niewykształcona więź z rodzicą dzieckiem.

Rodzic, który krzywdzi emocjonalnie: odrzuca dziecko, zaniedbuje je, nie okazuje mu uczuć (ciepła, miłości), nie reaguje na nawoływanie dziecka, próbę nawiązywania przez nie kontaktu z opiekunem. Dorosły jest zajęty swoimi sprawami, pochłonięty problemami, ignoruje potrzebę bliskości ze strony malucha, nie okazuje mu pozytywnych uczuć.

Rodzic nie rozumie potrzeb dziecka, nie potrafi na nie odpowiedzieć, bądź celowo nie reaguje na nie. Przypisuje dziecku negatywne cechy, obwiniania go, niesprawiedliwe oskarża, upokarza, krytykuje, poniża, zastrasza. Rodzic nie chce wychodzić z dzieckiem na spacer, plac zabaw, spotkania z innymi dziećmi albo nawet rodziną. Uważa, że nie jest to potrzebne.

Stawia przed dzieckiem zadania trudne do wykonania i nie pomaga mu poradzić sobie z nimi.

Rodzic traktuje dziecko tak, jakby było dużo młodsze, mówi do niego, jak do niemowlęcia naśladowując gaworzenie lub zmiękczając słowa, ubiera nieadekwatnie do wieku, wyręcza w codziennych czynnościach, nie rozmawia z nim na poziomie dostosowanym do jego potrzeb.

Rodzic szantażuje dziecko, np. Mama przestanie Cię kochać, jak nie zjesz zupki. Brakuje mu czasu dla dziecka: często pozostawia dziecko pod opieką innych osób nawet, jeśli w tym momencie ma możliwość zajęcia się nim. Stara się za wszelką cenę spędzać z maluchem jak najmniej czasu.



FORMA KRZYWDZENIA

OBJAWY U DZIECKA

| | |
|--|--|
| fizyczna | dziecko ma obrażenia na pośladkach, tułowi (głównie okolice lędźwiowej), głowie, małżowinach usznych (naderwanie), rękach i nogach (otarcia skóry, obrzęki) w różnej fazie gojenia, ślady rąk od mocnego chwytania, szarpania, potrząsania, ślady uderzenia dłonią, ślady wiązania, szczypania, przypalania papierosami, duszenia, mogą występować złamania kości, mogą występować urazy głowy, |
| psychiczna/ emocjonalna | lęk, depresja, wycofanie z kontaktów, agresja, trudności w skupieniu uwagi, bóle głowy, brzucha, problemy ze snem, moczenie nocne, |
| seksualna | ma otarcia naskórka, bolesność narządów płciowych i/lub odbytu, jest rozbudzone seksualnie nie stosownie do wieku, nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania dziecka, |
| zaniedbanie | jest często brudne, nieprzyjemnie pachnie, jest głodne (łapczywie je, ciągle domaga się jedzenia), nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp. (bywa, że opiekunki lub nauczyciele zgłaszają trudności w funkcjonowaniu dziecka podejrzewając, np. że ma ono kłopoty ze wzrokiem lub słuchem, a rodzic nie konsultuje się ze specjalistami, podobnie może być w przypadku rozpoznania przez pracowników placówek zaburzeń rozwojowych u dziecka - rodzic może odmówić skonsultowania go w poradni psychologiczno-pedagogicznej albo współpracy terapeutycznej), nie ma potrzebnych przyborów, odzieży, butów i innych przedmiotów codziennego użytku, |
| dziecko świadkiem przemocy występującej między rodzicami | boi się rodzica lub opiekuna, boi się przed powrotem do domu, wzdyga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła, jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone, zachowuje się agresywnie, buntuje się, nadmiernie szuka kontaktu z innym dorosłym, moczy i zanieczyszcza się bez powodu lub w konkretnych sytuacjach, czy też na widok określonych osób, mówi o przemocy, opowiada o sytuacjach, których doświadcza. |

CO ZROBIĆ, GDY ZAUWAŻYMY, ŻE DZIECKO JEST KRZYWDZONE

W każdej placówce obowiązują Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem. Każdy pracownik jest zobowiązany zapoznać się z nimi i ich przestrzegać. W rozdziale: Zasady reagowania na przypadki podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia każda placówka określa sposoby postępowania.

PRZYDATNE NUMERY TELEFONÓW

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzeczniczki Praw Dziecka 800 12 12 12

Niebieska Linia (800 12 00 02, całodobowo: 116 123)

Numer telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży to 116 111

Policyjny Telefon Zaufania dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie
(numer 800 120 226, czynne w dni robocze w godz. od 9.30 do 15.30)

Policja numer alarmowy 112

Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymać przemoc” (800 12 01 48, czynne całą dobę)